

EDİTÖRDEN / EDITORIAL

İslam, din olarak hem Hz. Muhammed'le (a.s.) doğdu hem de kendinden önce var olan dinlerin gövdesini devraldı. Hıristiyanlığın Roma'yı ele geçirmesi gibi İslamiyet de Yakın Doğu'yu ve mirasını ele geçirdi. F. Braudel'in ifadesiyle "... Daha baştan itibaren, zengin bir mirası, bir geçmişi, koskoca bir şimdiki zamanı ve daha şimdiden bir geleceği yüklenme gibi bir avantaja sahip oldu." İslam'ın jeopolitiği bu coğrafyanın jeopolitiği oldu; bu coğrafyanın kurumları İslam'ın kurumlarına dönüştü, bir miras yeni varisleriyle buluştu. Bu karışım, kurulan İslam kültür dünyasının ve uygarlığının ruhunu oluşturdu. Bu, İslam'ın kendi dışındaki gerçekliklerle buluşmasının ilk aşamasıdır.

İkinci aşama, İslam'ın bunları içerdikten sonra aşmasıdır. Hegel'in *aufhebung* kavramını ödünc alırsak, tarihin düz çizgi halinde ilerlediği teziyle de birleştiğinde, her içerek aşma eylemi bir önceki aşamadan daha gelişmiş olmayı gerektirir. Bu durumda İslam doktrin olarak kendinden öncekileri içerek aşan ve yeri geldiğinde onlardan kopan ilkeler ve normlar içerir. Aynı süreç kendinden sonrası için de geçerlidir. Bu akış, zamanın içinde hareket etme ile zamanın dışına düşme arasında hassas bir çizgi yaratır. Zamanın dışına düşerek tarihsizliğe maruz kalmak istemeyenlerin zaman içinde hareket etme gibi bir zorunlulukları vardır. Ulemanın uygulamalarının takip eden asırlarda mutlaklaştırıldığı ve farklı coğrafyalara has maddi ve kültürel-antropolojik şartları hâvi zamanın yanlış bir şekilde 'İslamî' etiketiyle mühürlenip kutsallaştırıldığı dikkate alındığında, büyük gövdeli geleneklerin zamanın ritmini tutma ve gayeye yönelmede hantallaştığı görülür. Zamanın akmadığı, hareket ve gelişimin risk olarak görüldüğü, normların ebediyetle çerçevelendiği böyle bir dünyada üretilen her dünyevî hükme 'İslamî' sıfatını yapıştıran ve onu bizzat İslam'ın kendine dönüştüren norm üretme süreci bu donukluğun ve zamanı mühürlemenin ana etkenlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. *Kader*'in yeni sayısı vesilesiyle bütün okuyucularımızı, mevcut durumumuzu ve muhtemel geleceğimizi bu gidişatı dikkate alarak yeniden değerlendirmeye çağırıyoruz.

Dolu dolu içeriğiyle yeniden okuyucusuyla buluşan *Kader*'in yeni sayısı hayırlı olsun. Kelam'ın ciddi kavram setlerini bugünün zihniyle harmanlayarak irdeleyen yazarlarımıza minnettarız. Makalelerin kabulünden yayın aşamasına kadar bütün süreci özveriyle yürüten editörlerimize içten teşekkür ediyorum.

Kader'in bir sonraki sayısında sağlıklı buluşmak üzere...

Prof. Dr. Şaban Ali DÜZGÜN

Editör